

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

27 ΜΑΪΟΥ 2015

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

A1.

Αυτό το παράδειγμα παρακίνησε κάποιον παπουτσή να διδάξει σε κοράκι τον ίδιο χαιρετισμό. Για πολύ καιρό κόπιαζε μάταια. Κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσης συνήθιζε να λέει : «Κρίμα στον κόπο μου».

Αν όμως ίσως χάσουν την εξουσία, όπως συμβαίνει συνήθως, τότε γίνεται αντιληπτό πόσο πολύ τους έλειπαν οι φίλοι [ή πόσο ήταν στερημένοι από φίλους]. Αυτό είναι που λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος όταν ήταν εξόριστος: «Τότε κατάλαβα ποιους πιστούς φίλους είχα (και) ποιους ψεύτικους, όταν πια δεν μπορούσα να ανταποδώσω τη χάρη ούτε στον έναν ούτε στον άλλο».

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν έμαθε το σχέδιο του άντρα της για τη δολοφονία του Καίσαρα, ζήτησε ξυραφάκι μανικιουρίστα δήθεν για να κόψει τα νύχια της και μ' αυτό, καθώς της γλίστρησε δήθεν τυχαία, αυτοτραυματίστηκε. Έπειτα ο Βρούτος που κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρα από τα ξεφωνητά των υπηρετριών, ήρθε για να τη μαλώσει, επειδή δήθεν είχε κλέψει την τέχνη του μανικιουρίστα.

B1α.

pari
diutius
inopum
haec

qua (Η αντωνυμία quos που εισάγει δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση μπορεί να θεωρηθεί είτε αναφορική είτε ερωτηματική. Συνεπώς, η αφαιρετική ενικού θηλυκού γένους που ζητείται είναι qua, αν θεωρηθεί αναφορική, αλλιώς quo, αν θεωρηθεί ερωτηματική. Δεν υπάρχει διευκρίνιση στο σχολικό βιβλίο για το είδος της συγκεκριμένης αντωνυμίας, οπότε και οι δύο τύποι είναι σωστοί)

neuter
cultelli
ungues
mihi
eius

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Φλέμιγκ 40, τηλ. 2109911569 • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396, • Πρωτόπαππα & Ρόδου 2, τηλ. 2109955210 - 211

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

B1β.

Ea exempla sutores quosdam incitaverunt/incitavere.

B2.

doctu
respondendo
solentium
perdam
faciendus
casuris
sunto
diceremur
fert
referre
interfice
cognoscetis
elaberentur
resecuerit
obiurgavisse

Γ1α.

Ανάλυση : postquam (Brutus) **vocatus est**.

Αιτιολόγηση εκφοράς : Εκφέρεται με οριστική παρακειμένου, γιατί ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη. Σε σχέση με την πρόταση εξάρτησή της «Clamore deinde ancillarum in cubiculum Brutus ad eam obiurgandam venit» δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Γ1β.

« Quos fidos amicos **habui** ? »

Γ1γ.

Homines dicunt **Porciam**, Bruti **uxorem**, cultellum tonsorium **poposcisse**.

Γ1δ.

Αναδιατύπωση : quod **Tarquinius** dixisse fertur **exulans**.

Αιτιολόγηση : Με ρήμα εξάρτησης λεκτικό/δοξαστικό παθητικής φωνής (fertur) το υποκείμενο του ρήματος εξάρτησης και του απαρεμφάτου ταυτίζονται και δηλώνονται με ονομαστική πτώση (Tarquinius). Το φαινόμενο ονομάζεται άρση του λατινισμού της ταυτοπροσωπίας του ειδικού απαρεμφάτου. Συνακόλουθα τίθεται σε ονομαστική πτώση και η μετοχή (exulans), επειδή είναι συνημμένη στο υποκείμενο.

Γ2α.

Αναδιατύπωση: Id exemplum sutorem quendam incitat, ut corvum **doceat** parem salutationem.

Αιτιολόγηση: Επειδή η εξάρτηση έγινε αρκτική (incitat), στη δευτερεύουσα ονομαστική βουλητική σύμφωνα με τον κανόνα της ακολουθίας των χρόνων η υποτακτική παρατατικού οφείλει να μετατραπεί σε υποτακτική ενεστώτα, ώστε να δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

Γ2β.

A) Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρόν: Quodsi forte **caderent**, tum **intellegeretur**. (Υπόθεση: si + υποτακτική παρατατικού/ Απόδοση: υποτακτική παρατατικού)

B) Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρελθόν: Quodsi forte **cecidissent**, tum **intellectum esset**. (Υπόθεση: si + υποτακτική υπερσυντελικού/ Απόδοση: υποτακτική υπερσυντελικού)

Γ2γ.

Ο δοθείς προσδιορισμός του σκοπού δηλώνεται με ad + αιτιατική γερονδιακού.

Οι τέσσερις υπόλοιποι τρόποι που ζητούνται είναι οι εξής:

1. Εμπρόθετη γενική γερονδιακού (γενική γερονδιακού + causa/gratia): Brutus **eius obiurgandae causa/gratia** venit.

Προσοχή! Ο σκοπός δηλώνεται με γερονδιακή έλξη υποχρεωτικά, επειδή στην αρχική του μορφή, που ήταν εμπρόθετη γενική γερονδίου (eam obiurgandi causa/gratia) υπάρχει αντικείμενο σε αιτιατική πτώση (eam).

2. Αιτιατική σουπίνο: Brutus **eam obiurgatum** venit.

3. Δευτερεύουσα τελική πρόταση: Brutus, **ut eam obiurgaret**, venit.

4. Δευτερεύουσα αναφορική – τελική πρόταση: Brutus, **qui eam obiurgaret**, venit.

ΣΧΟΛΙΟ

Η επιλογή των αποσπασμάτων που δόθηκαν για μετάφραση κρίνεται εύστοχη. Οι γραμματικές παρατηρήσεις ήταν διαβαθμισμένης δυσκολίας και μάλιστα στην παρατήρηση **B2** κάποιοι ρηματικοί τύποι ήθελαν ιδιαίτερη προσοχή ως προς τη φωνή που έπρεπε να επιλέξουν οι μαθητές. Οι συντακτικές παρατηρήσεις είχαν πρωτοτυπία, καθώς σε πολλές παρατηρήσεις ζητήθηκε από τους μαθητές και η αιτιολόγηση των συντακτικών μετατροπών, ενώ από την άλλη απουσίαζαν παραδοσιακοί τύποι ασκήσεων (π.χ. αναγνώριση συντακτικής λειτουργίας λέξεων των αποσπασμάτων)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ιερωνυμάκης Λευτέρης
Παπανικολάου Κλαυδία
Τρουλάκης Μάνος

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Φλέμιγκ 40, τηλ. 2109911569 • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396, • Πρωτόπαπα & Ρόδου 2, τηλ. 2109955210 - 211

ΓΑΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email: support@romvos.edu.gr